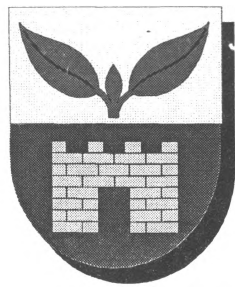

Salaspils pilsētas bibliotēka

Salaspils Vēstis

Nr. 30 (114) - 1998. g. 31. jūlijs

SALASPILS PILSĒTAS AR LAUKU TERITORIJU DOMES IZDEVUMS

cena 10 santīmu

numurā:

- ⇒ Ekskursija uz Nāves salu (2. lpp.)
- ⇒ Sadraudzības pilsētā Džežgonā (3. lpp)
- ⇒ Uzmanību - trakumsērga (3.lpp.)

1998. gada 30. jūnijā Valsts prezidents, pamatojoties uz Satversmes 72. pantu, ir apturējis šā gada 22. jūnijā Saeimā pieņemtā likuma "Grozījumi Pilsonības likumā" publicēšanu.

Centrālā vēlēšanu komisija likumā *Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu* noteiktajā kārtībā paziņo, ka no 1998. gada 20. jūlija līdz 1998. gada 18. augustam (ieskaitot) notiek parakstu vākšana par likuma *Grozījumi Pilsonības likumā* nodošanu tautas nobalsošanai.

Salaspilī parakstu vākšana notiek kultūras namā *Rīgava*, Līvzemes ielā 7, darbdienās no plkst. 15:00 līdz 19:00 un brīvdienās no plkst. 8:00 līdz 12:00.

apsveicam!

Bet tad uzreiz atskanēja motora dūkoņa un pa logu ielidoja Karlsons*.

- Jā, tas nu gan ir jauki, - viņš teica. - Par visu tev, cilvēkam, jādomā pašam! Neviens tev nekā nepalīdz atcerēties!

Brāļītis** piecēlās gultā*** sēdus:

- Ko tad atcerēties!

- Ka šodien ir mana dzimšanas diena!

Brāļītis smējās:

- Nu, labi, manis pēc svini savu dzimšanas dienu, kad vien tev patīk.

- Un tad, tad man jāsaņem dāvana, - Karlsons mīlīgi pašķieba galvu.

Brāļītis domīgs izkāpa no gultas. Nemaz nebija viegli sameklēt Karlsonam kādu dāvanu, taču viņš pamēģinās.

- Es paraudzišos atvilktnēs, - viņš teica.

- Jā, dari to, - Karlsons atbildēja un stāvēja gaidīdams.

* Inga Reča

** Karlsona suminātāji

*** redakcijā

vasara

Ļaujies iedvesmai!

No 23. līdz 26. jūlijam Stāmerienas pagasta mājā viesojās domes jauniešu koris *Tiāde*. Tā bija pirmā kora vasaras atpūtas nometne. *Tiādei* katru dienu notika kora mēģinājumi, bet brīvajā laikā varēja baudīt jūlija silto sauli un ezera veldzi. Dienas režīmā ietilpa rīta rosme, ēdienreizes, sporta pasākumi un *Studentu kāzas*. Neaizmirstams bija arī *kāzu* ceļojums ar mazbānīti līdz Alūksnei.

Jauks koncerts izskanēja Stāmerienas pili. Koris ar savu dziedāšanu kā magnēts pievilka gan

vietējos iedzīvotājus, gan tūristus, kuri nespēja vienaldzīgi pabraukt garām mūzikas skaņām.

Abi diriģenti (Ilze & Gints) novērtēja pils kolosālo akustiku.

Nometnes noslēgumā koris pulcēja klausītājus Gulbenes kultūras namā. Koncertā varēja dzirdēt gan latviešu tautasdziesmas un oriģināldziesmas, gan arī amerikāņu spīriņus.

Tiāde izpelnījās klausītāju simpātijas un saņēma uzaicinājumu koncertēt vēl. **SVI**

Aija PIZĀNE

● Studentu kāzas: no labās - līgava Gunārs, mācītājs Agita

izziņas

Uzmanību! Salaspilī ir konstatēti vairāki ar trakumsērgu inficēti suņi.

Lūdzam visus iedzīvotājus, kuri bijuši saskarsmē ar svešiem dzīvniekiem, apmeklēt ķirurgu Salaspils poliklīnikā, lai veiktu profilaktisko poti.

Laika posmā no 24. līdz 26. jūlijam Valmierā notika Latvijas LaukuXX sporta spēles. Plašajā pasākumā tika pārstāvēti visi Latvijas rajoni. Sīvajā konkurencē godalgotās vietas izcīnīja:

1. Valmieras raj.
2. Rīgas raj.
3. Talsu raj.

Savu artavu uzvarai deva arī salaspilieši. **Mārtiņš Alksnis** 1500 m skrējienā izcīnīja augsto 2. vietu.

Jauniešu handbola komanda "Ako-Salaspils" trenera Ināla Doguzova vadībā arī izcīnīja 2. vietu.

Sestdien, 1. augustā, Doles salā notiks Rīgas rajona pašvaldību vasaras sporta spēles. Daļībnieki varēs mēroties spēkiem 10 disciplīnās. Sīvajā cīņā sāksies plkst. 11:00. **VEIKSMI!!!**

Sagatavoja Inese VILCĀNE

skolēnu brīvdienas

Skauti un gaidas

Vienā no skaistākajām Latvijas vietām Mežezērā tika rīkota 7. Lielā skautu un gaidu nometne. Kopā sapulcējušies bija vairāk nekā 1300 nometnes dalībnieku no 8 pasaules valstīm, kuri laikā no 9. līdz 16. jūlijam rādīja savas prasmes: sacentās veiklībā, gāja šķēršļu gājienos, iepazinās ar jauniem un atkal satikās ar sen neredzētiem draugiem. Arī es apciemoju savu draugu Lielajā nometnē. Redzēju daudz jaunu cilvēku, kuri, spītējot drēgnajam un lietainajam laikam, izskatījās moži, jautri un nenogurdināmi. Vēlējās būt piederīga šim pulciņam, kopā celt teltis, kurināt ugunsgrūkus un dziedāt dziesmas.

Skautu un gaidu organizācija Salaspilī

Ideja par gaidu un skautu organizācijas dibināšanu Salaspilī radās pirms septiņiem gadiem skolotājam Dzintrai Eglītei, kura tolaik bija arī mana klases audzinātāja. Trešajā klasē gandrīz visa mūsu klase tika uzņemta guntiņos un mazsskaudos. Mēs braucām uz nometnēm, rīkojām šķēršļu gājienus. Šis laiks atmiņā palicis pie-

pildīts ar dažādām nodarbēm un aizraujošiem piedzīvojumiem. Mūsu pulciņš kļuva retāks, kad skolotāja pārgāja strādāt uz citu skolu, tomēr Salaspilī vēl līdz šim brīdim veiksmīgi darbojas gaidu un skautu organizācija. Liels paldies jāsauc vadītājiem Edītei un Ārim Muižniekiem, Grietai Dimiterei, kā arī skolotājai V. Vaivadei, kuri māca jaunajiem salaspiliešiem skautu un gaidu li-

kumus un tikumus. Salaspils vienība ir iekļauta Daugavas novadā, kurš, kā atzina Āris Muižnieks, pašreiz Latvijā ir visaktīvākais.

Salaspilī dzīvojošiem skautiem un gaidām ik nedēļu Salaspils 1. vidusskolā notiek nodarbības. Viņi brauc uz nometnēm, kā arī paši tās rīko. Par tradīciju jau kļuvusi salaspiliešu rīkotā nometne Juglas upes krastos. Sākot ar 1991. gadu, ir apmeklētas arī nometnes, kas rīkotas ārpus mūsu valsts robežām. Daudzi jaunieši bijuši gan Zviedrijā, gan Polijā, gan Nīderlandē, gan Dānijā.

Edīte un Āris Muižnieki atzina, ka ļoti aktīvi ir mazie puikas un meitenes. Guntiņas un mazskauti cītīgi apmeklē nodarbības, taču trūkst aktīva, jauna un zinoša vadītāja, kurš uzņemtos viņus vadīt un apmācīt.

Skautu un gaidu organizācija ir apbalvojusi ar ordeni Salaspils domes priekšsēdētāju J. Putniņu par viņiem sniegto atbalstu un labvēlību un pateicas domei par atsaucību.

Mežezērā

Latvijā rīkotās starptautiskās nometnes notiek tikai reizi četros gados, tādēļ tas ir liels notikums skautu un gaidu dzīvē. Uz 7. Lielā gaidu un skautu nometni Mežezērā devās gandrīz 30 salaspilieši.

Mežezera nometne īpaši nozīmīga bija 9 Salaspils gaidām. Šajā nometnē meitenes deva svinīgo Lielgaidu solījumu. Pirms

tam gan bija jāiztur dažādi pārbaudījumi, kā piemēram, jāiekurina ugunsgrūks. Meitenes, kuras ar šo uzdevumu netika galā, par Lielgaidām kļūt nevarēja. Lietainā laikā iekurt ugunsgrūku ar trim sērkokļiem nebija viegli, kas bija arī daudzu neveiksmju cēlonis. No 50 meitenēm tikai 30 kļuva Lielgaidas, starp tām visas salaspilietes.

Aija un Diāna, kuras kļuvušas par Lielgaidām, stāstīja, kā pašas saviem spēkiem nometnē cēlušas sev jumtu virs galvas (skauti un gaidas, darinot sev pajumti, nedrīkst izmantot naglas). Meitenes atzina, ka kārtīga zaru būda ir daudz labāka par telti, turklāt būdā nejut ne aukstumu, ne lietu.

Nometnē katra diena bija piepildīta ar visdažādākajām aktivitātēm. Aija un Diāna ar prieku atcerējās kopīgo gājienu ar kanādiešu skautiem un gaidām uz Stukmaņu muižu. Kopā bija veikti 40 km, pa ceļam dziedot latviešu dziesmas. Meitenes sajūsmīnājās par Kanādā dzīvojošo skautu un gaidu cieņu un milestību pret latviešu valodu un kultūru. Viņas atzina, ka kanādieši zināja vairāk latviešu dziesmas nekā viņas pašas. Ārzemju latviešiem tēvzemes milestība izpaudās pat sadzīves sīkumos, kā, piemēram, atslēgas, kuras viņi bija iesējuši prievītē.

Aija un Diāna stāstīja, ka daži kanādieši pirmo reizi pērās istā latviešu pirtī, par ko pēdējie bija neapraktāmā sajūsmā.

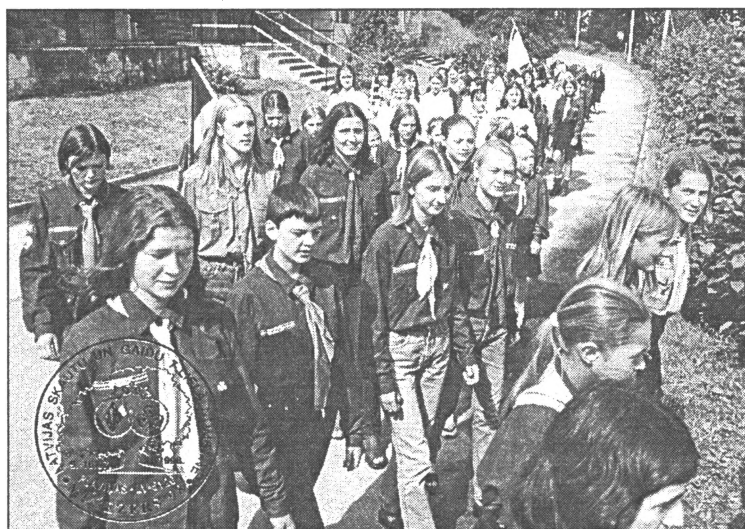
Šķēršļu gājienā meitenēm un puīšiem bija jāšķērso purvs, kurā daži pamanījās iestīgt pat līdz gurniem, kā arī bija jāpārvietoj kalnos. Šajā grūtajā pārgājienā salaspilietes ieņēma 2. vietu (1. vieta komandai, kurā startēja tikai zēni).

Vakaros, sapulcējoties pie ugunsgrūkiem, tika rādīti uzvedumi, demonstrēti tautas tērpi. Amerikāņi, piemēram, piedāvāja visiem interesentiem izdaiļot seju ar indiāņu ornamentiem.

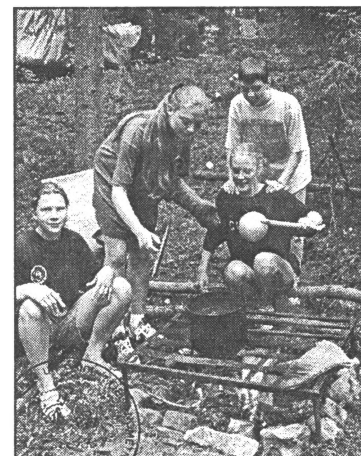
Uz nometni bija atbraucis arī ministru prezidents Guntars Krasts, kurš visu dienu pavadīja Mežezērā. Aija un Diāna atcerējās, kā runājušas ar viesi, dziedājušas dziesmas. Meitenes saņēmušas arī autogrāfu.

Nedēļa, kas pavadīta nometnē, Aijai un Diānai aiztraucās neticami ātri. Palikušas tikai visjaukākās atmiņas. **SVI**

Inese VILCĀNE

● Salaspils gaidas 7. Lielās nometnes gājienā

● Salaspils gaidas Mežezērā

Par Nāves salu

Garajās, krēslainajās trīsdesmito gadu ziemas novakarēs tētis stāstīja par karu. Mēs ar brāļi, elpu aizturējuši, klausījāmies par to, kas notika pirms divdesmit gadiem.

1. pasaules kara sākums

1914. gada Jāņu laikā sākās karš. Pēc cara pavēles nacionalizēja vācu baronu muižas. Vispirms kara posts skāra Kurzemi. No mājas uz māju jāja dragūni un kazaki, dedzinot labības laukus, sienu. Kartupeļus un saknes pavēlēja izart. Pa ceļiem un takām uz Krieviju plūda milzīgi rekvizēto lopu bari. No pilsētām uz valsts iekšieni pa dzelzceļu aizveda demontēto fabriku un darbnīcu iekārtas, strādniekus un to ģimenes. Visiem pavēlēja doties bēgļu gaitās. Cik gan ģimene varēja paņemt līdzī zirga pajūgā? Visiem jau nebija arī zirgu. Daļa iedzīvotāju palika.

Jau no pirmajām kara dienām krievu ģenerāļi parādīja savu neprasmī karot. Cara ģenerālis Renenkampfs savu armiju ievada dziļi Austrumprūsijā, kur vācieši to aplenca. Daudzi latviešu karavīri nokļuva vācu gūstā. Tika zaudētas kaujas, vācieši strauji tuvojās Rīgai. Lai aizstāvētu savu zemi pret mūžseno ienaidnieku, sākās brīvprātīgo kustība. Pieteicās vīri, jaunieši, zēni. Jau 1915. gadā Latviešu strēlnieku bataljoniem: I Daugavgrīvas, II Rīgas, III Kurzemes, IV Vidzemes, V Zemgales, VI Tukuma, VII Bauskas bija savi karogi. Karoga vienā pusē - saulīte, ozolzari, dainu vārsmas latviešu valodā, otrā - cara simbolika - divgalvainis ērglis.

Latvju strēlnieki nolēma Rīgu neatdot. Pasauli pāršalca ziņas par varonīgajām *Ziemsvētku kaujām*, Tireļpurvu, Ložmetējkalni, Nāves salu.

Kā izveidojās Nāves sala

1915. gadā, cara armijai atkāpjoties, dažas karaspēka vienības bija palikušas Daugavas kreisajā krastā preti Iksšķilei. Karavīri vecajās karjerās un kapos izveidoja Iksšķiles priekštilta nocietinājumus, kas sargāja pagaidu pontona tiltu. Divu kvadrātkilometru platībā zemā kreisā krasta pussalā viņi izveidoja aizsargvalni, kas neļāva vācu armijai tikt pāri upei. No augstā labā Daugavas krasta krievu artilērija piesedza nocietinājumu aizstāvjus. Tādēļ vācu armija uz priekštilta nocietinājuma aizstāvjiem vērsa dažāda kalibra artilērijas un minmetēju uguni. Kurš gan varēja izturēt šādu nāves plauju. Protams, latvieši. III Kurzemes un II Rīgas strēlnieku bataljoniem mainīja viens otru ik pēc 3 nedēļām.

Lai gan zaudējumi bija lieli, pozīcijas tika saglabātas.

Miglas aizsegā naktīs ar ievainotajiem un kritušiem uz Iksšķili irās tumšas veļu laivas. Tinūžos bija iekārtota karavīru atpūtas bāze, kur ārstēja viegli ievainotos, apglabāja kritušos.

Tad vācu karaspēka virspavēlniecība nolēma izmantot visbriesmīgākos ieročus - indīgās

kauju gāzes. 1916. gada 7. oktobrī krievu armijas virspavēlniecība nomainīja latviešu strēlniekus ar 173. Kameņeckas pulku. Nākamajā dienā vācu armija ciņā izmantoja hlora gāzi, kas iekļuva visos Nāves salas ierakumos un blindāžās. Pulka karavīri nebija apgādāti ar gāzmaskām. Tā bija īsta nāves plauja - vairāk nekā 2 tūkstoši kritušos vienā dienā. Tai pašā dienā uz Nāves salu izsauca otro latviešu strēlnieku bataljonu, kurš tur smacīgo gāzu pārsātinātajos ierakumos noturēja fronti trīs dienas. Pēc tam to nomainīja 175. Baturinas pulks. Latviešu strēlniekus nosūtīja uz visu frontes iecirkni. Nāves salu noturēja līdz 1917. gada 27. jūlijam, tad karavīrus evakuēja. 1917. gada 1. septembrī vācu armija ar spēcīgu artilērijas uguni forsēja Nāves salu kreisajā sektorā preti Iksšķiles baznīcai un, izlauzoties Juglas ezera virzienā, ieņēma Rīgu.

Kritušajiem karavīriem Nāves

● Nāves salā 1922. gadā

salā 1924. gada 27. jūlijā atklāja prof. E. Laubes pieminekli un pēc tam uzcēla muzeju. Pamazām parādījās dzīvība laukos, sāka augt koki. Tikai ierakumi un blindāžu vietas, šāviņu izrautās bedres un dzeloņstiepļu mudžekļi atgādina par nesenu notikušajām kaujām. Katra zemes pēda bija cilvēku asiņu slacīta.

Nāves salas šodiena

1967. gada vasarā pirmo reizi redzēju Nāves salas pieminekli. Ar bērniem aizbraucām to apskatīt. Bija bēdīgs skats. Muzejā iekārtota tūristu bāze *Strēlnieks*. Pieminekļa apkārtnē nekopta. Mūsu uzmanību piesaistīja mazu liepiņu rinda labajā pusē. Pie vienas bija uzkārtā finiera plāksnīte, uz kuras bija rakstīts, ka pēc 50 gadiem vēl dzīvi palikušie strēlnieki sapulcējušies 1967. gada 27. jūlijā un kritušo varoņu piemiņai iestādījuši liepiņu rindu. Uz plāksnītes bija arī rakstīts lūgums Nāves salas apmeklētājiem kopt šo vietu un izaudzēt liepas. Tālāk - ap divdesmit strēlnieku parakstu, tostarp arī - Ķemeru Anniņa. Zemāk - rinda no dziesmas, ko bieži dziedājam bērniņā - *Būt Daugava nosargāta...*

1968. gada vasara bija ļoti karsta un sausa. Daugavu varēja pārbrist kājām. Ar bērniem gājām liepiņas aplaistīt, vācām tukšās konservu kārbas un atkritumus.

1978. gada vasarā uz Nāves salu aizvedu savu mazmeitiņu. Pēc Rīgas HES celtniecības tagad jau tā bija īsta sala. Tūristu bāze - likvidēta. Salas dziļumā daži kritušo karavīru kapi rūpīgi apkopti. Miens un klusums.

1998. gads. Jau divu cilvēku mūži pagājuši, kopš te mūsu tēvu tēvi cīnījās uz dzīvību un nāvi, sargāja savu mīļo Rīgu, Daugavu. Šāviņu saplosītajā zemē tagad zaļo zāle, aug koki.

Toreiz, pirms vairāk nekā 80 gadiem, te ik uz soļa *glūnēja* nāve, lija asinis. Skarbie gadi nogrimuši nebūtībā kopā ar to varoņiem, kuri lika pamatu brīvai valstij. Mūsu pienākums ir stāstīt bērniem, mazbērniem par strēlniekiem, lai viņi saprastu, ka sīvās cīņās izcīnītā brīvība tagad jānosargā ar darbu, ar mīlestību.

SV

Marija GALUZO, Saulkalnē

Ekspedīcijā uz Nāves salu

Ši pasaule "turas" tikai uz fanātiķiem. Jau kuro reizi to konstatēju, kad kādas svētdienas pēcpusdienā šūpojos melnos vilņos laiviņā Daugavas viduci starp Saulkalni un Nāves salu. Mēs esam četri: "ekspedīcijas" idejas autore - bijusi daktare, jau 32 gadus saulkalniete, Marijas kundze, viņas dzīvesdraugs Leonīds un Ilmārs, kurš piekritis mūs pārceļt pār Daugavu. Cita ceļa nav, jo kopš uzcelts Rīgas HES, Nāves sala patiesi ir sala. Ko mēs tur meklējam? Ko mums tur vajag?

● Ilmārs un Marija ceļā uz Nāves salu

Kādu dienu uz redakciju atnāca Marija Galuzo un, nolikusi priekšā aprakstītu lapu kaudzīti, teica: "Man šķiet, ka ir svarīgi - neaizmirst to, kas notika Nāves salā." Kaut Marijas kundzei pašai jau pie septiņdesmit, atmiņā jo spilgti iespaidies tēva - Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieka - stāstītais par 1. pasaules kara notikumiem. Toreiz, trīsdesmitajos gados, pie tēva bieži braukuši ciemos bijušie kara biedri un daudz runājuši par karu un pārdzīvoto tajā. Varbūt tāpēc Marijas kundzei arī vēlāk bijusi liela interese par vēsturi un tieši to, kas noticis tuvākajā apkārtnē. Kaut pati viņa ir saldeniece, sešdesmito gadu beigās, pārceļoties uz dzīvi Saulkalnē, atmiņā atausis tēva un viņa cīņu biedru stāstītais par kaujām Nāves salā. Toreiz Daugavas krasti vēl nebija appludināti un Nāves sala bija vai ar roku aizsniedzama - karstā un sausā vasarā pat varējās pārbrist pāri. Marijas kundzei lietas svarīgi turp vest savus bērnus, rādīt un stāstīt visu, ko zina. Tieši tāpēc viņa pierunā mani, noorganizē laivu un pārceļāju un kādas svētdienas pēcpusdienā mēs dodamies turp.

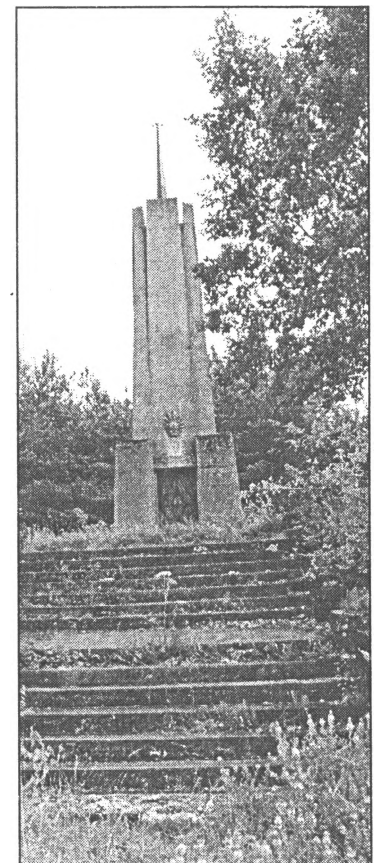
No bērības nez kāpēc saglabājos priekšstats, ka Nāves sala ir ļoti, ļoti tālu! Bet, stāvot Saulkalnē, Daugavas krastā šis mīts izaist. Arī laika ziņā tas nemaz nav tik ilgi - pēc 25 minūtēm, lai arī ir diezgan liels vējš un viļņi, Ilmārs mūs ir pārceļis pāri. Kāds tad ir skats šeit šodien, 1998. gada jūlijā, 80 gadus pēc visa notikušā un kopš Nāves sala ir atdalīta no sauszemes?

Aizaudzis mūžamežs. Arī piemiņas vietas teritorijā - pusmetru gara zāle. Marijas kundze konstatē, ka jaunajā piemiņas plāksnē - ne vārds par to, ka šeit līdzās Latviešu strēlnieku bataljoniem cīnījās arī Kameņeckas pulks... Ilmārs mūs ved salas iekšienē. Koka tilts, kas pirms gadiem pieciem celts, lai Latvijas prezidents varētu šo vietu apmeklēt, jau pa pusei sabrucis. Kādiem, šķiet makšķerņiem, iemīlota ugunsкура vieta. Bebru noēsts koks, sev vien zināmas takas čāpo *makaniģi* gliemeži, daudz zemeņu un spradzeņu. "Kā rezervātā," kāds no mūsu četrtnes bilst. Ejam pa ie-

staigātām takām, kas nozīmē, ka salu apmeklē arī citi sauszemes iemītnieki. Un tāds priekšstats ir ne tikai dēļ takām, bet arī tāpēc, ka kaps septiņiem nezināmiem karavīriem salas vienā malā ir rūpīgi kopts! Ilmārs zina stāstīt, ka par to it kā rūpējoties Daugmales *zaļie*. Te Marijas kundze piebilst, ka Saulkalnē dzīvojis kāds vīrs - Pēteris Bruks, kurš līdz pat sirmam vecumam kopis karavīru kapus Tinūžos. Mūsaiķu cilvēki šādā gadījumā tikai pagrozītu pirkstu pie deniņiem.

Marijas kundze stāsta, ka Latvijas laikā esot uzskatīts, ka šeit nekas neaugšot, bet jau pēc 20 gadiem viss esot zaļojis. Tagad par karu Nāves salā vēl joprojām var spriest pēc labi redzamiem ierakumiem un blindāžām. No padomju laikos Nāves salas piemiņas muzejā iekārtotās tūristu bāzes *Strēlnieks* gan nekas nav palicis pāri. Marijas kundze stāsta gandrīz vai kā aculieciniece. Laimīgi būtu tie skolnieki, kuriem tiktu noorganizētas līdzīgas vēstures stundas! Protams, šobrīd šurp nokļūt ir pietiekami sarežģīti, pat neiespējami. SV

Inga REČA

"Integrācija sztuk - sztuka integrācijā" *

No 16. līdz 20. jūnijam Salaspils sadraudzības pilsētā Džiežgoņā (Dzierzgon), Polijā, notika Eiropas kultūras dienu pasākums "Mākslu integrācija, integrācijas māksla". To finansēja PHARE *Fiesta*. Pasākumam bija divas daļas - mākslinieku plenērs, kurā piedalījās sadraudzības pilsētu pārstāvji no Ukrainas, Dānijas, Vācijas un arī poļu mākslinieki, un muzikālo priekšnesumu programma, kur Vācijas pārstāvēja roka ansamblis, Poliju - džeza orķestris un moderno deju dejojāji, bet Latviju - Salaspils dejojāji, dziedātāji un mūziķi no Salaspils Mākslu skolas. Pieredzes apmaiņā devās arī Mākslas salona darbinieces.

Iespaidos dalījās dejojājs Nauris Nogobods, Mākslas salona darbinieces Inta Jansone un Daina Zilauce, un ārējo sakaru koordinatore Laura Kučinska.

Katram sava izpratne par kultūru

Pasākuma mērķis bija parādīt vietējiem Džiežgoņas iedzīvotājiem sadraudzības pilsētu kultūru. No salaspiliešu gatavotās programmas atsaucīgi uzņēma dejojāju priekšnesumu, jo pasākums, kā izteicās paši poļi, paredzēts, lai skatītāji varētu labi pavadīt laiku, nevis klausīties nopietnu mūziku.

Izpratne par šī pasākuma ideju gan bija atšķirīga. Poļi un vācieši demonstrēja moderno deju un mūziku, taču salaspilieši iepazīstināja ar savas tautas tradīcijām: tautasdziesmām, dejām. Mākslas salona vadītāja Inta Jansone sacīja: "Mūsu gatavotā programma mani radīja pārliecību, lep-

numu par savas tautas kultūru un tradīcijām. Sākumā par mums, mūsu nopietno mūziku, tautas tēriem un dejām nedaudz smīkņāja, taču vēlāk novērtēja, ka mēs esam visnopietnāk sagatavojušies un domājuši par to, kā parādīt ne mūsdienu mākslas izpratni, bet tradīcijas, kas veidojušās gadsimtu gaitā."

Šķind zobeni un nodeg pils

Divas dienas Džiežgoņā notika bruņinieku turnīrs - pilsētas svētki, kas katru gadu notiek dažādās pilsētās. Arī Salaspils delegācijai bija iespēja apmeklēt šos svētkus, kas patīkami atšķīrās no Eiropas kultūras dienu muzikālās programmas.

Reģions, kurā atrodas Džiežgoņa, ir bijusi prūšu zeme. Vēlāk to apdzīvojuši vācieši, bet poļi tur dzīvo salīdzinoši neilgu laiku. Bruņinieku tēri, viduslaiku mūzika saistās ar šī reģiona kultūras tradīcijām.

Bruņinieku turnīri notika senā pilskalnā, kas pasākumam piešķīra īstu viduslaiku gaisotni. Gan sieviešu, gan vīriešu tēri gluži kā viduslaikos - bruņās tērti, piešiem apkaltos zābakos, ar zobeniem rokās. Bruņinieki sēdēja uz ķīpām un dzēra alu no koka bīķerīšiem. Vīri sacentās, šaujot ar lokiem un arbaletiem. Spēlēja viduslaiku mūziku, dejoja un iesaistīja arī skatītājus. Vakarā demonstrēja teatralizētu uzvedumu: iebrukumu pili. Bruņinieki cīnījās zobeniem, kas, dzirkstis šķēļot, mirdzēja tumsā. Pils tika ieņemta, un drīz tā nodega.

Latvieši iemāca poļus dejojot

Koncerta noslēgumā bija diskotēka, kuru apmeklēja gandrīz visi pilsētas iedzīvotāji. Taču neviens nedejoja. Salaspilieši nolēma, ka šādi sēdēt vairs ilgāk nav jēgas un izgāja deju laukumā, un drīz vien no pavadoņa puses at-

skanēja bailīgi čuksti, ka šeit tā īsti nav pieņemts. Pēc ilgāka laika pirmie drosminieki pievienojās. Vēlāk jau cilvēki nāca iepazīties, sakot, ka gandrīz vai pirmo reizi šajā pilsētā kāds dejo.

Pilsētiņā dzīvo daudz ukraiņu. Ukraiņu baznīcā, kur noslēguma vakarā notika senās mūzikas koncerts, mācītājs paskaidroja, ka šajā reģionā nav senu stabili tradīciju un jaunas vēl nav iesakņojušās, tāpēc kultūras līmenis ir samērā zems.

Tikai pēdējā dienā pilsētas pašvaldības pārstāvji beidzot atrada iespēju tikt ar delegācijām, no kurām viņi uzzināja par Salaspili, tās kultūru. Poļi bija pārsteigti, ka Salaspili ir tik daudz institūtu, Mākslu skola un divi

Šos zobenus varēja iegādāt ikviens

nepārdomāts un neorganizēts.

Dejojāji no Salaspils diemžēl nevarēja parādīt visu plānoto tautas deju programmu, jo koncertā vairāk par divām dejām nebija paredzēts. Dejojājs Nauris Nogobods stāsta: "Lai arī dejojot daudz nesānāca, ieguva spilgtus iespaidus: mūsu meitenes, kas deva ļoti lielu pozitīvās enerģijas lādiņu, un četras nogurdinošas stundas vilcienā no Varšavas līdz Malborkai stāvēt kājās. Meitenes

greznību. Tajā pašā laikā Varšavā, centrālās stacijas laukumā, guļ bezpajumtnieki un vilcieni ir tik pārpildīti, ka bieži vien jāsež uz grīdas.

Netālu no Džiežgoņas atrodas arī Eiropā lielākā pils - Malborkas pils. Ekskursijai tajā gids veltīja tikai divas stundas, vairāk laika netika paredzēts. Kāds poļu mākslinieks gan stāstīja, ka šajā pili ir bijis 150 reižu, studējis gleznojumus, un viņaprāt, lai pili tikai izstaigātu, īpaši neiedziļinoties ekspozīcijās, nepieciešamas vismaz divas, trīs dienas.

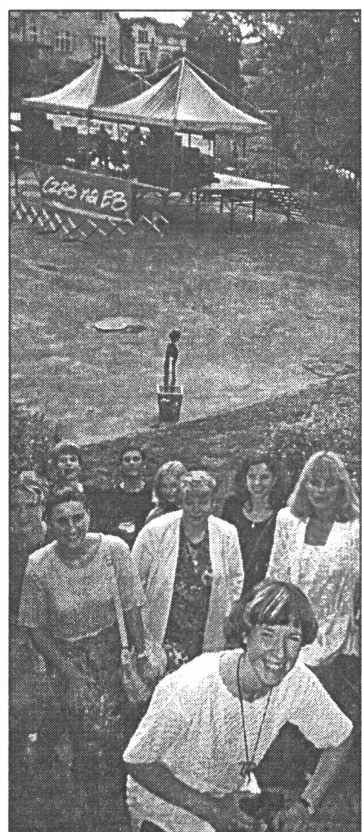
Sadarbība turpinās

Mākslas salona darbinieces vēlējas uzsākt sadarbību ar pārējo sadraudzības pilsētu dalībniekiem, lai turpmāk organizētu izstādes, simpozijus. Džiežgoņā notika koktēlniecības un glezniecības simpozijus, uz kuru salaspilieši netika uzaicināti. "Ar dažiem māksliniekiem tomēr izdevās iepazīties, un interesentiem tika bukleti par Salaspils Mākslas salona darbību, daudz stāstījām arī par kultūras dzīvi Salaspilī," teica Inta Jansone.

Tika nolemts, ka turpmāk sadraudzības pilsētu pārstāvjiem jāietiekas, lai izveidotu sadarbības programmu kultūras jomā.

* "Mākslu integrācija, integrācijas māksla" - poļu val.

SVI Uzklaušija Astra NAGLE

● Salaspilieši Džiežgoņā

● Bruņinieki mēroja spēkiem

kultūras nami. Savukārt Džiežgoņā ir tikai viens kultūras nams, kurā nenotiek sadarbība. Pilsētiņā ir tikai viens mākslinieks.

Ceļojuma iespaidi

Džiežgoņa ir mazpilsēta, tajā ir 5 000 iedzīvotāju. Tā ir ļoti sakocta, tīra, ar ļoti skaistu ainavu arhitektūru un lielisku apzaļumošanu. Arī uzņemšana bijusi ļoti jauka. Tikai pasākums bija ļoti

man šķiet šī brauciena labākā daļa, bez viņām šis brauciens būtu ļoti neizdevies." Ceļojums patiesi bija nogurdinošs un Daina Zilauce tūristiem ieteica Polijā nebraukt ar vilcieniem.

Baznīcas un bezpajumtnieki

Polijā vispārsteidzošāko iespaidu rada lielais baznīcu skaits un simtgadīgu koku alejas. Tas liecina par bijušo varenību un

informācija

UZMANĪBU - trakumsērga!

Salaspils pilsētā ar lauku teritoriju mājās "Bīrzes" suņi nokoda lapsu, kurai šā gada 27. jūlijā Valsts Veterinārmedicīnas diagnostikas centrā tika uzstādīta diagnoze - trakumsērga.

Trakumsērga ir akūta siltasiņu dzīvnieku un cilvēku infekcijas slimība, kura galvenokārt izpaužas ar smagiem centrālās nervu sistēmas traucējumiem, uzbudinājumu, nomāktību un beidzas letāli.

Galvenie trakumsērgas izplatītāji ir plēsīgie savvaļas dzīvnieki: lapsas, jēnotsuņi, retāk - āpši, caunas, vilki. Tie inficē mājdzīvniekus - visbiežāk suņus, kaķus. Saslimušie dzīvnieki vīrusu izdala gavenokārt ar siekalām. Visbīstamākie ir slimo dzīvnieku kodieni, ieskrāpējumi. Trakumsērga ir neārstējama. Visus suņus un kaķus katru gadu ir jāvakcinē pret trakumsērgu. Trakumsērgas vakcīna ir bezmaksas, jāmaksā vienīgi par veterinārārsta veikto darbu.

Tā kā Salaspili ir konstatēts trakumsērgas gadījums, darbosies arī suņu un kaķu ķērāji. Lūdzam saimniekus neatstāt savus mīluļus bez uzraudzības, jo pretējā gadījumā suņi un kaķi tiks uzskatīti par klaiņojošiem un tiks iemidzināti, bet saimnieki - administratīvi sodīti.

Lūdzam iedzīvotājus ziņot veterinārajai pārvaldei (tālrunis 7994265) vai veterinārā dienesta darbiniekiem par dzīvniekiem, kuri, iespējams, ir slimi ar trakumsērgu.

Veterināro palīdzību Salaspils teritorijā sniedz Dr. med. vet. Normunds Masaļskis, tālr. 46472.

SVI Rīgas raj. vet. pārvaldes priekšnieks A. Elksnis

PRAKTISKI PADOMI

Daudz problēmu rada pirmpienes slaukšana, jo dzīvnieks ir nemierīgs un spārdās. Arī pieaugušās govīs spārdās, ja tesmeni gadījies sāpīga brūce vai iekaisums. Protams, ka brūces apkopšana un ārstēšana ir dzīvniekam nepatīkams un sāpīgs process, tāpēc cilvēka drošības nolūkos govij var uzlikt *pretsperšanas ierīci* (skat. attēlu). Tā ir ērta un vienkārša lietošanā. Nopērkama veterinārajās aptiekās un lauksaimniecības preču veikalos. Turklāt *pretsperšanas ierīci* lieto, arī slaucot pirmpienes, un tad, kad nepieciešama īpaša govīs savaldīšana.

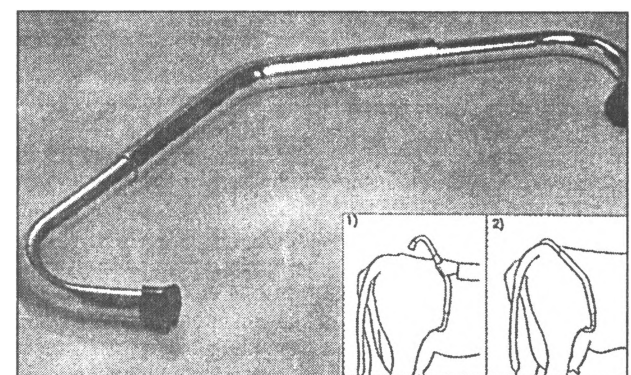
Par brūču profilaksi.

Ganību sezonas sākumā pārbauda aplokus un ganības. Novāc stieplu atlūzas, iztīra aplokus esošos krūmājus. Dzīvniekus apstrādā ar pretmušu līdzekļiem, novietnēs uzliek mušpapirus. Īpaša uzmanība jāpievērš dzīvnieku nagiem. Pārauguši nagi (govij piecēloties) var traumēt pupus un tesmeni.

Neaizmirsīsim rūpēties par tesmeņa un pupu ādas stāvokli. Vasa-

rā saules un vēja ietekmē āda kļūst sausa un saspīlēta, tāpēc jā rūpējas par tesmeņa ādu. Sausai, saspīlētai ādai var būt mikrobrūces. Viens no labākajiem profilakses līdzekļiem tesmeņa ādas kopšanai ir *Helosan* ziede (ražota Somijā). Tai piemīt antiseptiskas, mīkstinošas un ādas mikrobrūces dziedinošas īpašības. To ieteicams lietot pēc katras slaukšanas reizes.

Pretsperšanas ierīci veikalos gan nekur neesmu pamanījis, bet, cik efektīgi darbojas šāda paštaisīta ierīce, dabā gan esmu redzējis.

lauksaimniekiem

Materiāls patapināts no žurnāla *Latvijas Lopkopis un Pien-saimnieks* š.g. jūlija numura.

Tirdzniecības centrā *Rāmava* otrajā stāvā var iegādāties:

- rokas separatoru - 27 Ls,
- elektrisko separatoru - 60 Ls un tā rezerves daļas:
- ogļītes - 0,80 Ls,
- gumijas,
- enkuru - 18 Ls,
- elektrodzinēju - 20 Ls.

Tālrunis 1-7620574 (jābūt pieviedumam).

SVI Zemnieku konsultante

Ināra KANSKA (tālrunis 43202)

Ja Jums ir vajadzīga:

- pašvaldības policijas;
- ugunsdzēsēju;
- ūdensvada un kanalizācijas;
- ātrā medicīniskā un cita veida palīdzība ekstremālos gadījumos,

**zvaniet: 40001 vai 40003
jeb 19355564 (mobilais)**

PILSĒTAS ZIŅAS

PAGĀJUŠAJĀ NEDĒĻĀ

Policija meklē

17. jūlijā plkst. 17:15 no Salaspils uz Rīgu ar elektrovilcienu aizbrauca Inese Upeniece (20 gadus veca) un mājās neatgriezās. Pazīmes: augums 164 cm, vidējās miesas būves, balināti mati līdz pleciem, garena seja, brūnas acis, neliela rēta zem kreisās acs. Bija ģērbusies gaiši brūnā putekļu mētelī, tumšos svārkos ar sarkanām puķēm, isā melnā žaketē, tamborētā zaļā vestē, kājās melnas zeķbikses un gaišas kurpes.

Zog saulesbrilles un smaržūdeni

Naktī no 17. uz 18. jūliju Salaspilī, Dienvidu ielā 5/3, atmūķējot durvis, no automašīnas Opel-Askona nozagtas saulesbrilles, 2 audiokasetes, automašīnas Opel-Askona tehniskās pamācības grāmata, tualetes smaržūdens.

Piekauj un noskuj matus

19. jūlijā uz dzīvokli Saulkalnē dzelzceļa mājā Nr. 1 atnāca Nikolajs S. alkohola reibumā kopā ar draugiem un piekāva dzīvokļa saimnieku, noskuj matus un atņēma naudu - 20 Ls, kā arī 15 Ls atņēma viņa civilsievai.

Salaspils 2. vidusskolā nozog datoru

20. jūlijā tika konstatēta zādžība Salaspils 2. vidusskolā. No kompjuķterklases, izņemot loga rūti, nozagtas 2 datora klaviatūras un monitors.

"Gausiņi" paliek bez pārtikas produktiem un akumulatora

18-19. jūlijā Salaspilī pie mājas Gausiņi no automašīnas ZAZ nozagts akumulators Amerikan. Naktī no 20. uz 21. jūliju mājās Gausiņi, uzlaidot pagrabu, nozagti pārtikas produkti un saimniecības preces.

Nekārtības vilcienā

24. jūlijā pēc Salaspils palīdzības dienesta izsaukuma policijas darbinieki ieradās Salaspils dzelzceļa stacijā. Vilciena Rīga-Salaspils mašīnists (plkst. 18:00) bija aizturējis Valentīnu G. (1948), kurš vagonā izsitis logu.

Neatdod bērnu

25. jūlijā plkst. 3:50, saņēmuši izsaukumu no policijas nodaļas, policijas darbinieki devās uz Vitolu ielu 8-13. Ieradušies notikuma vietā, kāpņu telpā viņi ieraudzīja vīrieti ar zīdaiņi rokās. Izdzirdējusi par policijas atbraukšanu, no 13. dzīvokļa iznāca sieviete un lūdza policistiem palīdzību. Viņas civilvīrs Alek-

sandrs L. (1973), kurš tobrīd atradās alkohola reibumā, atteicās atdot mātei 9 mēnešus veco zīdaiņi. Policija palīdzēja mātei atgūt mazoz, bet Aleksandru L. nogādāja Salaspils policijas nodaļā.

Iedzer alu, sasit kausu un atsakās maksāt

26. jūlija vakarā policija saņēma izsaukumu Rieksitiņš. Ierodoties notikuma vietā, bārmenis norādīja uz Dzintaru B. (1957), kurš, atrodoties stiprā alkohola reibumā, bija sasitis glāzi un atteicies samaksāt rēķinu. Vīrietis tika aizturēts un nogādāts Salaspils PN.

Tā gadās

27. jūlijā plkst. 6:00, patrulējot pa Salaspilī, pie kioskiem, kas atrodas Rīga-Daugavpils šosejas malā, policijas darbinieki ievēroja vīrieti, kurš sita kādu cilvēku. Cietušais Osvalds Z. (1962) krītot salauza kāju. Tika izsaukta ātrā palīdzība, bet kauslīgais Aleksandrs Š. (1959) tika nogādāts Salaspils PN lietas tālākai izmeklēšanai.

Laika posmā no 20. līdz 26. jūlijam Salaspils policijas nodaļā par alkohola lietošanu un atrašanās sabiedriskā vietā cilvēka godu apkaunojošā alkohola reibumā stāvokli Salaspilī aizturēti 3 cilvēki, par sīko huligānismu - 1. Minētajiem sabiedriskās kārtības pārkāpējiem piemēroti administratīvie sodi.

Pēc Salaspils policijas nodaļas un pašvaldības policijas materiāliem sagatavojusi Inese VILCĀNE

Lielvārdes katoļu draudzes kapu svētki:

- 8. augustā 13:00 - Jumpravas kapos,
- 22. augustā 13:00 - Ķeguma kapos,
- 29. augustā 13:00 - Lēdmanes kapos,
- 5. septembrī 13:00 - Tomes kapos.

Salaspils un Lielvārdes katoļu draudžu prāvests Vitolds KOKARS

Autoskola Mācību INTERKONVIS aicina apmeklēt "B" kategorijas autovadītāju kursu

Mācību sākums: 3. augustā, 17:30.
Adrese: Salaspils 2. vidusskola, Skolas iela 6, 39. kabinets.
Rīgā: Lāčplēša ielā 125, 3.stāvs, 3. klase.
Cena - minimāla.
Garantēta kvalitatīva apmācība un eksāmenu nokārtošana.
Uzziņas pa tālr. 263425, katru dienu no 10:00 līdz 21:00.

redaktore - Inga Reča
korespondente - Astra Nagle,
korektore un literārā redaktore - Anīta Trumpe
maketētājs - Ģederts Ieviņš

SLUDINĀJUMI

pārdod

► Zemi apbūvei ~ 1 ha Budeskalnu un Meža ielas stūrī. Reģistrēts Zemesgrāmatā. Lēti. Tālr. 44736.

► Vasarnīcu kooperatīvā Enerģētīkis. Tālr. 40010, mob. tālr. 9512524.

► Pasmāju Silavā (kopplatība 116 m², krāsns apkure, garāža). Tālr.: 49679, 40603, pēc 21.

► 2-istabu dzīvokli Daugavas ielā (3. stāvs, 30/45 m², tālrunis, liela lodžija). Labā kārtībā. Tālr. 44756.

► 3-istabu dzīvokli ķieģeļu mājā (lodžija 6 m, ļoti silts dzīvoklis). Tālr. 40297.

► Garāžu kooperatīvā Enerģētīkis. Tālr. 40010, mob. tālr. 9512524.

► Steidzami! Veikala iekārtas irētās telpās, lēti. Ir iespēja strādāt. Tālr. 42805, vakarā.

► VAZ 2121 Niva labā tehniskā kārtībā, veikta tehniskā apskate; jaunu piekabi Zubrjonok; lielo 3-fāžu kompresoru; apkures katlu siltumnīcai; ūdens spīci ar 7 m garu kori. Tālr. 45007.

► Ugunsdrošu seifu - 750 x 600 x 1200 mm. Cena pēc vienošanās. Tālr. 44296.

► Metāla vārtus garāžai ar iebūvētu atslēgu. Izmēri: 2600 x 2200 mm. Tālr. 44296, Viktors.

IEPĒRKAM SERTIFIKĀTUS par jums izdevīgu cenu

SIA NIKO-LOTO

Skolas ielā 10
7. kabinets
Tālr. 46534

ATNĀCIET UN PĀRLIECINIETIES!

Uz Viļņas tirgu!

Tālr. 51-97685,
mob. tālr.
29-293578.

Organizē braucienus uz Viļņas tirgu.
Tālr. Ogrē: 50-47673,
50-21395.

Veterinārārsts
Normunds Masaļskis
9:00 - 18:00,
izsaukumu pieņemšana -
8:00 - 9:00.
Tālr. 46472, peidž. 9001333,
ab. nr. 12592.

maina

► 4-istabu dzīvokli Salaspilī pret 2-istabu un 1-istabas dzīvokli vai MAINU pret 2-istabu dzīvokli ar piemaksu. Tālr. 46343, pēc 20.

► 4-istabu dzīvokli (9/9, divas lodžijas) pret 3-istabu dzīvokli. Tālr. 42585.

► 3-istabu dzīvokli Saulkalnē pret 1-istabas vai 1,5-istabu dzīvokli Saulkalnē ar piemaksu vai pret diviem dzīvokļiem ar mazāku platību bez piemaksas. Vēlams mājās Nr. 18., 28. vai 30 vai tuvākajā apkārtnē. Uzskausim visus variantus. Tālr. 48772, pēc 18.

► 2-istabu dzīvokli (istabas izolētas, 29,9/43,8 m², 3. stāvs, balkons, tualete) Daugavpili pret dzīvokli Salaspilī. Tālr. 46159.

► 2-istabu dzīvokli (42,3 m², 1/5, istabas izolētas) pret 3-istabu dzīvokli. Tālr. 47753.

irē

► 1-istabas dzīvokli, vēlams ar ērtībām. Mob. tālr. 9409873, Birutai.

► 2- vai 3-istabu dzīvokli uz ilgāku laiku. Tālr. 1-9504786.

meklē darbu

► Amatnieks liek, slīpē grīdas. Tālr. 43108.

līdzjutības

Izsakām dziļu līdzjutību tuviniekiem sakarā ar Jāņa UZULIŅA aiziešanu mūžībā.

Salaspils mednieku kolektīvs

Salaspils evaņģēliski luteriskā draudze rīko kapusvētkus
2. augustā 12:00 - Salaspils vecajos kapos,
14:00 - Tielderu kapos.

Daugavas muzejā Doles salā līdz 31. augustam apskatāmas Valdas MEŽBĀRDES gleznas.

SIA Salvija

- iepērk vasaras ābolus;
- pieņem ziedu pasūtījumus kapu svētkiem.

Mūsu veikalu adreses:

Veikals Salvija - Skolas 7
Veikals Gunita - Gaismas 8
Kiosks Salvija - Salaspils tirgus

bezmaksas privātsludinājums

- rubrika
- PĀRDOD
- PĒRK
- MAINA
- IRĒ
- IZĪRĒ
- MEKLĒ DARBU
- PIEDĀVĀ DARBU
- IEPĀZĪŠANĀS
- DAŽĀDI

_____

_____

_____

_____

_____

© "Salaspils Vēstis"

Izdevējs - Salaspils pilsētas ar lauku teritoriju dome.
Reģistrācijas apliecība nr. 1922.

Redakcijas adrese: Livzemes iela 8, p.n. Salaspils-1, LV-2169, tālrunis: 43159.

Iznāk kopš 1996. gada 17. maija.
Datorsalikums. Ofsetiespiedums.
Iespiests Salaspilī,
SIA "Kreilis un Ko" tipogrāfijā.
Iznāk piektdienās.

Metieni:
latviešu izdevumam - 1100 eks.,
krievu izdevumam - 600 eks.
Pārpublicēšanas un citēšanas
gadījumā atsauce uz "Salaspils
Vēstīm" obligāta.

Sludinājumus un reklāmu pieņem
redakcijā - Livzemes ielā 8
(Salaspils domes ēkā).

Par faktiem un uzvārdiem rakstos
atbild to autori, sludinājumus - to
iesniedzēji.